

Силабус навчальної дисципліни
«Судово-економічна експертиза»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Рік навчання: 4, Семестр: 7

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Підсумковий контроль диференційований залік

Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття

Назва курсу	Судово-економічна експертиза
Електронна версія курсу	https://moodle.nusta.edu.ua/course/view.php?id=1466

Коротка анотація до курсу. Ефективний розвиток будь-якої держави не можливий без системи економічних заходів дотримання законодавства у галузі господарської політики. Як свідчить статистика, кардинальні реформи, що здійснюються в Україні супроводжуються криміналізацією суспільства та зростанням злочинності, особливо в економічній та фінансовій сферах, а це створює реальну загрозу національній безпеці країни. Для виявлення протиправної економічної діяльності та збору доказів в процесі кримінального провадження або судового розгляду справ, необхідні не тільки юридичні знання, але й спеціальні пізнання у галузі фінансів, ціноутворення, оподаткування, бухгалтерського обліку і особливо, у сфері економічного контролю. Саме судово-економічна експертиза є найбільш ефективним заходом збору доказів вчинення господарських злочинів. Тому, актуальною є підготовка спеціалістів, які б володіли основами знань в сфері судово-економічної експертизи.

Мета викладання навчальної дисципліни «Судово-економічна експертиза» є надання здобувачам вищої освіти теоретичних знань і засвоєння практичних навичок з процесуальних норм призначення, організації та проведення судово-економічної експертизи.

Основним завданням навчальної дисципліни «Судово-економічна експертиза» є поглиблення загальноекономічної та професійної підготовки майбутніх фахівців в сферах обліку і оподаткування, економіки, які, володітимуть основними процесуальними аспектами призначення судово-економічної експертизи та методикою виконання експертних завдань.

1. Схема дисципліни

№ з/п	Тема
1	Тема 1. Теоретичні та нормативно-правові засади судових експертиз та судово-експертної діяльності в Україні
2	Тема 2. Методика судово-економічної експертизи
3	Тема 3. Процес судово-економічної експертизи та його стадії
4	Тема 4. Інформаційне забезпечення судово-економічної експертизи
5	Тема 5. Методика експертного дослідження документів бухгалтерського, податкового обліку і звітності
6	Тема 6. Методика судово-економічної експертизи окремих об'єктів бухгалтерського і податкового обліку
7	Тема 7. Судово-економічна експертиза у виявленні фіктивного банкрутства
8	Тема 8. Основи судової фінансово-кредитної експертизи
9	Тема 9. Методика узагальнення результатів судово-економічної експертизи

2. Формат курсу: Змішаний.

3. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Здатність використовувати базові знання і практичні навички у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

Здатність складати та аналізувати фінансову звітність, інтерпретувати та використовувати фінансову та пов'язану з нею інформацію для проведення фінансово-економічних розрахунків

Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування та володіти методиками проведення контрольних заходів різними суб'єктами фінансового контролю.

4. Результати навчання:

Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

5. Обсяг курсу – 150 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24

семінарські заняття	26
самостійна робота	100

Технічне й програмне забезпечення /обладнання – вивчення навчальної дисципліни «Судово-економічна експертиза» потребує спеціальних інструментів: ноутбук, проектор, демонстраційний екран, інтерактивну дошку.

Неформальна освіта передбачає перезарахування результатів навчання, здобутих внеформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни).

6. Політика курсу - дотримання академічної доброчесності відповідні до «Положення про академічну доброчесність в ДПУ».

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачами вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни «Судово-економічна експертиза» передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), за винятком випадків коли такі завдання передбачають групову роботу;

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- дотримання взаємоповаги поваги, культури поведінки й спілкування у відносинах членів академічної спільноти для забезпечення сприятливого морально-психологічного клімату, утвердження морально-етичних принципів і стандартів, цивілізованих підходів і норм світосприйняття, академічних чеснот, розвитку науково-освітніх новацій і захисту суспільної моралі;

- недопущення проявів академічної нечесності, які проявляються у проханні про сприяння, надання або отримання допомоги від третіх осіб під час складання будь-якого виду підсумкового контролю; наклеп на інших студентів та науково-педагогічних працівників, використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної чи вищої оцінки;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної, наукової, творчої діяльності, використання методики досліджень і джерела інформації та уникнення фальсифікування або фабрикування наукових результатів з їх наступним використанням у роботі (кваліфікаційній, звіті).

7. Рекомендована література

Основна

1. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-XII // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL -www.zakon5.rada.gov.

2. Про затвердження Порядку атестації та державної реєстрації методик проведення судових експертиз : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2008 № 595 // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.zakon5.rada.gov.

3. Положення про експертно-кваліфікаційні комісії та атестацію судових експертів. Наказ Міністерства юстиції України 03.03.2015 № 301/5 // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.zakon5.rada.gov.

4. Про Координаційну Раду по проблемам судової експертизи при Міністерстві юстиції України. Положення затверджене Постановою Кабміну України від 16.11.1994 р. № 778. // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.zakon5.rada.gov.

5. Порядок ведення Реєстру методик проведення судових експертиз. Наказ Міністерства юстиції України від 02.10.2008 р. №1666/5 // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.zakon5.rada.gov.

6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України. Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.zakon5.rada.gov.

7. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971р. № 322-VIII // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.zakon5.rada.gov.

8. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04. 2012 р. № 4651-VI // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.zakon5.rada.gov.

9. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень. Затверджено Наказом Міністерства юстиції України 08.01.1998 р. № 53/5 // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.zakon5.rada.gov.

10. Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень. Затверджено Наказом Міністерства юстиції України 08.10.1998 р. № 53/5 // База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.zakon5.rada.gov.

11. Реєстр методик проведення судових експертизи Міністерства юстиції України// База даних «Законодавство України»/ВР України. URL: www.rmpse.minjust.gov.ua.

12. Гресь Н.Л. Організаційно-процесуальні основи судово-економічної експертизи : навч. пос. Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2020. – 155 с.

13. Судова експертиза: проблеми сьогодення та перспективи розвитку: колективна монографія / Львівський науково-дослідний інститут судових експертиз. – Дрогобич: «ПСВІТ». 2020. – 408 с.

14. Економічна експертиза: теорія, методологія та організація: моногр. за заг. ред. докт. екон. наук, проф. Михайла Лучка. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. 308 с.

Допоміжна

1. Судові експертизи в процесуальному праві України : навч. посіб. / за заг. ред. О. Г. Рувіна. Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 424 с.

2. Рибальський О.В., Соловійов В.І., Чернявський С.С., Журавель В.В. Особливості сучасних імовірносних технологій судової експертизи. Право і правоохорона, 2019, № 4, С. 212 – 215.

3. Мулик, Т.О., Мулик, Я.І. Теоретичні основи судово-економічної експертизи: аналіз наукових поглядів. *Економічний простір*, 2021, (165), С. 131-139. URL:<https://doi.org/10.32782/2224-6282/165-24>

4. Колпак В. В. Теоретичні засади судово-економічної експертизи // Управління розвитком розвитком : зб. наук. пр. / Харків. нац. екон. ун-т ім. Семена Кузнеця. – Харків, 2014. - № 12. - С.

5. Кожушко О. В. Методичний підхід до оцінки висновку судового експерта по результатами проведення судово-економічної експертизи. Ефективна економіка. 2020. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7944>.

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Сайт Міністерства юстиції України URL : <https://minjust.gov.ua/> - www.sfs.gov.ua

2. Сайт Київського науково-дослідного інституту судових експертиз URL : www.kniise.com.ua

3. Сайт журналу «Будні експерта». Незалежний інститут судових експертиз URL : www.nise.com.ua

Матеріали НМЗ.

<https://moodle.nusta.edu.ua/course/view.php?id=1466>